

מחלקת רגלים משוריינים בקרב

חלק שני

(רשמים ורשימות מתוך עיון בחוברת הדרכה גרמנית)

מאת אל"מ י. ואלאך

במדור הראשון של חוברת ההדרכה הגרמנית „מחלקת חי"ר משורין בקרב" (עיון „מערכות" חוב' קכ"ג) ניתנים בצורה תמציתית ובהירה עקרונות ההדרכה הטובה לגבי הכנת תרגילים מחלקתיים וביצועם הנכון. בין היתר נקבע בהם הכלל החשוב שבצד תשומת-הלב של מנהל התרגיל ושל השופטים לפעולותיהם הטקטיות של הי"מ והי"מ"כים יש להשיג גם על ביצוע אימון-הפרט של המתורגלים, כולל ניצול נכון של פני-קרקע, שדות-אש, התקנת כונות וכר' — פרטים, אשר לדברי החוברת חשובים באימון הקיבוצי לא פחות מאשר בשעת אימון-הפרט.

לבקרים נאמר באופן חד-משמעי כי עליהם ליצג בנתוניהם את השפעת כלי-נשק האויב כפי שתורגש ע"י הגייסות בשעת הקרב. ענין זה מומחש ע"י שורה של דוגמאות בנוסח „נכון — לא נכון" אשר כמה מהן מובאות להלן: —

— לא נכון: „נפתחה עלך אש-מק"ב מפינת היעד הימנית, בטוח 400."

— נכון: „מסביבך נתקעים קליעי נשק-קל; הנך שומע מספר צורות מק"ב מחצי-ימין". דבר זה יכריח את המפקד לאכן בעצמו את האויב, לציין את המטרה, לאמוד טווחים ולתת פקודת-אש. כעת בודק הבקר את ביצוע הפרט (התקנת כונות, שדה-אש, תפיסת-עמדה, מחסה וכר') וקובע לאיזו תוצאה משוערת עשויה היתה להביא פקודת המפקד. אחרי-כן מגדיר הוא את הפעולה שפעלו כלי-הנשק של היחידה המתורגלת.

והרי עוד דוגמה:

- לא נכון: „בהתקנת כונות כזו יורה כיתתך לטוח קצר מדי; אינה פוגעת כלל באויב“.
- נכון: „הנך צופה פגיעות אשכיתתך שם ליד שדרת העצים“ (בעוד האויב נמצא למשל 4 אצבעות ימינה ו-100 מטר הלאה).
- כמו־כן קובעת החוברת שאין לתת נתונים שהנם מבחינה טקטית בלתי־אפשריים או שלא יתכנו, ולא כאלה שאין כלל אפשרות לדעת אותם. לדוגמה:
- לא נכון: „סוללת תותחים בני 100 מ"מ נמצאת 15 ק"מ מאחורי היער שם; מפגיוה ללא הפוגה את גזרת־הגדוד“.
- נכון: „מוצבנו מופגז הנך שומע את „נגינת“ הפגזים באויר“ (ניתן להמחיש זאת ע"י שריקות).

האמצעים הבאים עומדים לרשות הבקר לשם הדגמת השפעתו של נשק האויב:

- חזיונים שונים לייצוג פגיעות נשק־כבד, ארטילריה ופצצות־אוויר;
- עשן להדגמת פגיעות הארטילריה שלנו אצל האויב;
- נרות־עשן ודודי־עשן לייצוג מיסוך־עשן;
- נרות־גירוי וחומרים ריחניים שונים לייצוג חומרי־לחימה כימיים;
- הבזקות־מגנוזיום מסנוורות־עיניים לייצוג השפעה אטומית;
- דגלים או מטות מדגימי־אש אשר מורמים ע"י חיילים בודדים שבצד האויב כדי לסמן את פתיחת־האש ע"י האויב ואת משך האש.

על הבקרים והשופטים להתנהג התנהגות קרבית ממש כמו היחידה המתורגלת אין להם כל זכויות־יתר כגון עישון או אכילה.

שולחן־החול, אין לותר עליו כעז־אימון לפני ביצוע כל תרגיל.

מפליא ריבוי תבניות־הקרב הנהוגות במחלקה. אנו פוגשים בצד השורה והשרותים את הדירוג לימין, דירוג לשמאל, ראש־חץ, ראש־חץ הפוך ושרשרת. אותן תבניות (פרט לשרשרת) קיימות גם בפלוגת „רמני־שריון“*. רוחב פריסת פלוגה כזו במגע עם האויב מוגדר כ־500—450 מ'. רוחב השרשרת של מחלקת רמני־שריון כ־150 עד 200 מ'.

בטרם אביא דוגמה של מסגרת לתרגילים אציג כאן את רשימת 14 נושאי־השיעורים הכלולים בחוברת. ואלה הם: —

א. מסע, סיור ואבטחה

1. מסע של מח' רמני־שריון במסגרת הפלוגה.
2. סיור־קרב ע"י רמני־שריון, „רכוב“.
3. פטרול־סיור של רמני־שריון, „רגלית“.
4. מח' רמני־שריון באבטחה.

ב. התקפה

5. מח' רמני־שריון כמח'־יחוד תוך כדי תנועה, בשיתוף עם שריון.
6. מח' רמני־שריון בהתקפה „רכובה“ ובלחימה בתוך עמדת־הגנה של האויב.
7. מח' רמני־שריון בהתקפה „רגלית“ לאחר היערכות ופריצה אל עמדת־אויב.
8. מח' רמני־שריון בקרב־לילה, התקפה „רכובה“ ו„רגלית“.

* בגרמנית — „Panzergranadiere“, חיל־רגלים משורין.

ג. הגנה וקרבה־השהיה

9. מח' רמני־שריון כמשמרו־חוץ.
10. מח' רמני־שריון כמערך הגנה.
11. מח' רמני־שריון בקרבה־השהיה — קרבה־השהיה באורח־קרב נייד.

ד. קרב בתנאים מיוחדים

12. מח' רמני־שריון כפלגת־טער.
  13. מח' רמני־שריון בקרבי־ער.
  14. מח' רמני־שריון בלוחמת שטח בנוי.
- תוך עיון בדוגמאות הבאות, יוכחו אנשי ההדרכה שלנו שהמסגרת הטכנית לרישום תרגילים כפי שהיא מופיעה בחוברת זו, שונה מהמקובל אצלנו ואצל חלק מהצבאות הזרים המוכרים לנו. טוב יעשו אמ־כך באם ינסו להשוותה למסגרת המוכרת להם וינסו לבחון את יתרונותיהן של השיטות השונות.
- ראויה לתשומת־לב העובדה שכל התרגילים הללו מבוצעים כתרגילים מנוהלים עם ביום אויב.

תחת הכותרת „המהלך המשוער“ מפורט מהלך התרגיל בסדר כרונולוגי וכלולות בו הוראות והנחיות לכל הגורמים השותפים לתרגיל — למתורגלים, לבקרים, לשופטים, לכוחות ביום האויב, למנהל התרגיל. החוברת מזהירה מפני הכתבת מהלך תרגיל קשיח. במדור הראשון של החוברת מוגדר תוכנו של „המהלך המשוער“ בסעיפים הבאים: — לוח זמנים; נהוגי־בקרה; התנהגות האויב; פעולות ונתוני הבקרים; תגובות צפויות של המתרגלים.

והרי לפניכם דוגמה למסגרת של תרגיל: —

מחלקת רמני־שריון בקרבה־השהיה - קרבה־השהיה באורח־קרב נייד

עקרונות־אימון־ולחימה

1. רמני־שריון מסוגלים במיוחד לניהול קרבות־השהיה באורח־קרב נייד. במסגרת גייסות־השהיה, כשהם מוגברים ע"י טנקים ומשחיתי־טנקים, מוטל עליהם לעכב התקדמות היריב תוך פעולה גמישה, כדי להקל על גייסות שבעורף להיערך בעמדת־הגנה חדשה או בעמדת־השהיה.
2. אורח־הקרב הנייד אינו קשור לעמדות, אך בכוחם של מכשולי־קרקע (ערוצי נהרות ונחלים, מיצרים, רכסים, חלקות־יער בוציות וכד') לסייע באופן ניכר, באשר מכונים הם על־פני־רוב את הלם האויב לכיוון מסוים. בדרך כלל ינוהל אורח־קרב נייד גם בשטחים שביני עמדות־ההשהיה.
3. היות ובקרבה־ההשהיה יהיו כוחותינו בדרך כלל נחותים, חשוב להפריע את התקדמות האויב ולבלבלו ע"י פתיחת־אש מוקדמת של כל כלי־הנשק היעילים, תמרוני הטעיה והתנפלויות־פתע משטחים מחופים. כוחות ההשהיה לא יכנסו לקרב מטוח קרוב ביותר.
4. לעתים יהיה על מפקד מחלקת רמני־שריון, ביחד עם טנקים ומשחיתי טנקים, לנהל עצמאית את הקרב בגורה רחבה. הוא עומד או בקשר אלחוט רצוף עם ה"מ"פ וה"מ"כים שלו.
5. ע"י הפעלה אגפית של כיתותיו — הן במסגרת מחלקתו והן לשם סיוע למחלקות שכנות — ניתן להגביר את השפעת כלי־נשקו במידה ניכרת. בעת התנועה לאחור יחפו נושאי־

הגייסות המשוריינים הדדית. לאחר הזזת הכיתות לצדדים, מאחורי מחסה, ניתן להילחם באויב מחדש מכיוון בלתי צפוי. טקטיקת-טרט-גומי גמישה — זינוק לפנים ורתיעה לאחור — מבטיחה הצלחה רבה ביותר, אך דורשת ניצול זריז של מצב וחדות ביצוע.

6. ה"מ"מ ישים לב לנקודות הבאות ויתחשב בהן בפקודותיו:

— פתיחת-אש בנשק הסיפון — מוקדם ככל האפשר; נושא-גייסות משורין בעמדת צריח; תפיסה מתמדת של עמדות חליפין כדי לביים נוכחות כוחות חזקים יותר; צריכה גדולה יותר של תחמושת 20 מ"מ ותחמושת מקלעים; ניצול מושכל של פני הקרקע; שמירת מגע עם האויב בכל התזוזות.

— על כל רמון-שריון לדעת שהוא נתמך ע"י טנקים, נשק-כבד, ארטילריה ותותחים נ"ט שאף הם מקדימים לפתוח באש תוך שימוש בכמות גדולה של תחמושת. הם נותנים לו את המשען לקרב שלו.

— להפעיל סיורים כדי למנוע הפתעה ע"י האויב.

— רצוי לקבוע, במשוער, את משך ניהול קרב-ההשחיה. הוא תלוי בזמן הדרוש לכוחות העורפיים לשם יצירת כוונות-הדיפה.

— לשמור פעלים פלטים תחת-פיקוד (להקמת מחסומי-עצים-ומוקשים, פיצוצים וכו') על רמני-השריון לאבטחם. בעת התקפות-נגד יש לעקוף את המחסומים בקשת רחבה. התקפות שמטרתיהן מוגבלות, המבוצעות בעיקר ממחפה אגפי, יעילות לעתים כשהן מופעלות זמן קצר לפני תזווה-לאחור מתוכננת. הן יוצרות אנדרלמוסיה אצל האויב ומונעות את זינוק-הרדיפה המידי.

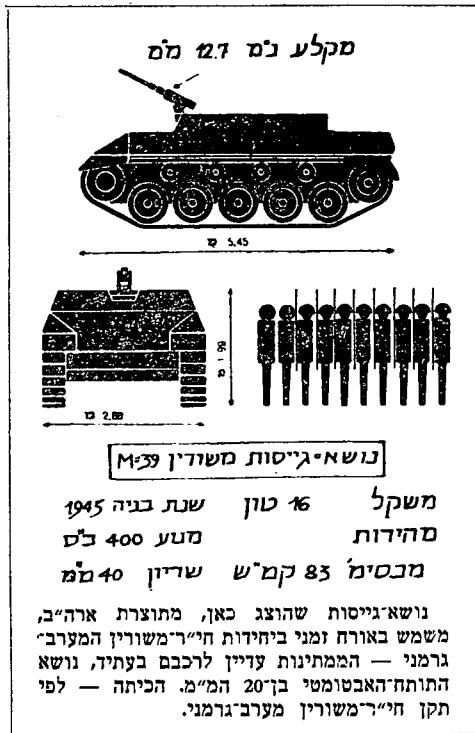
— את תנוחת העמדות העורפיות המתור-כנות, את הגזרות בהן יחידות ההשחיה נסוגות אל כוחותינו והדרכים אליהן — יש לסייר.

— התנהגות בעת זינוק-אויב מפתיע, כיוון ההתחמקות, ניצול פני-הקרקע, כנגד בהלה יש לפעול בכל האמצעים!

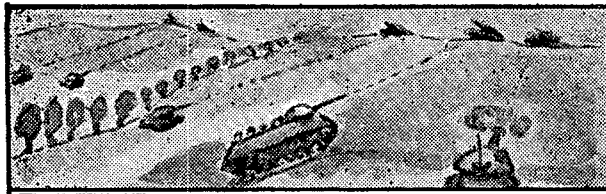
— גורלם של כל-ירכב ניזוקים; דאגה לגרירתם בעוד מועד, כי בקרב-ההשחיה אין כל אפשרות של תיקון בשדה-הקרב.

7. כוחות ההשחיה מילאו את תפקידם אם השתו את האויב פרק זמן המספיק כדי לאפשר ליחידות עורפיות להקים עמדות חדשות. כאשר יחידות אלו תוכלנה לק-בל על עצמן את ההגנה, יוסגו כוחות ההשחיה אל אחורי "הפאה הקדמית של הגנה" בדרכים שנקבעו מראש*.)

8. יצירת קשר מבעוד מועד לשם קביעת זמני המעבר ותיאום סימני-היכר — הכרחית. כל המפקדים דואגים להבאה לאחור של כוח-האדם והרכב במלואם ומתיצבים בפני הממונים עליהם, לאחר

* שים לב! במינוח וכמוכן בתפיסה המבצעית הגרמנית לגבי כוחות ממונעים לא קיים יותר המושג "קו הגנה עיקרי" המצוין קו מוגדר. לעומת זאת קיים המונח "הפאה הקדמית של ההגנה" המתיחס כמוכן למרחב מוגן.

פלוגת רמני-שריון, הנלחמת במסגרת יחידת השהיה, נסוגה מעמדת ההשהיה הראשונה. משימתה להשהות את התקדמות ה-אויב באורח-קרב נייד. יש ידיעות על כוחות-אויב משוריינים

ו-חי"ר ממוכן אשר חודיהם נמצאים בתוך חלקות היער לפנינו. מחלקה מס' 1, בשיתוף עם מחלקת טנקים, פועלת בגזרת הפלוגה משמאל ותפסה עמדה מאחורי הגבעות, כאשר משימתה לסגת — רק תחת לחץ-אויב עדיף — באורח-קרב נייד אל עמדת ההשהיה השנייה הנמצאת כ-8 ק"מ מדרום לכאן. בזאת יש להחזיק בכל תנאי עד מחר בערב, כדי להרויח זמן להקמת עמדת הגנה יותר בעורף. סיוע ע"י ארטילריה; קציני-תצפית קדמי עם מחלקה מס' 1 (באם מחלקת טנקים איננה בנמצא, יש ליצגה בכל מקרה ע"י דגלים).

אויב: מח' רמני-שריון על נושאי-גייסות משוריינים, בקרים עם חזיונים ורימוני-עשן. שמות-כיסוי-וקוד לא הוכנסו למען הפשטות בפרק "מהלך משוער". בזמן ביצוע התרגיל יש להכלילם.

מ ה לך מ ש ו ע ר

משך התרגיל: 3 שעות.

נתוני פתיחה: מח' רמני-שריון ו-מח' טנקים תפסו עמדות-אש מחופות היטב עם שדה-אש גדול; עמדות-חליפין סוירו, כלי-הרכב מוסוים. כל המפקדים צופים במאומץ צפונה לעבר האויב. מפקדי המחלקות כבר סקרו את השטח לאחור — בעזרת משקפת — כדי לקבוע עמדות לנסיגה ולהתנגדות מחודשת (ראה מרשם).

נתוני בקרה: "לפניך, בקצה היער, מתגלים טנקי אויב עם חי"ר "רכוב", בנסיעה איטית דרומה".

אויב: 4 נושאי-גייסות משוריינים בשרשרת.

ביוס: חוד משורין של אויב עם חי"ר "רכוב".

המ"מ נותן לקציני-תצפית-קדמי סימן להפעיל את הארטילריה נגד האויב, כדי להפריד את החי"ר מהטנקים. במקביל — פתיחת-אש ע"י מח' הטנקים על טנקי האויב.

נתוני מנהל התרגיל: עם פתיחת אש הארטילריה שלנו קופץ חי"ר האויב מהטנקים ומוסיף להתקדם רגלית. 2 טנקי אויב חוטפים פגיעות ישירות ובווערים, 2 הנותרים חוזרים לתוך היער. מ"מ רמני-שריון פוקד באלחוט: "...נשק-סיפון בתחמושת נפיצה — אש על חי"ר האויב".

בקרים מתארים בהתאם לפקודות-האש וציווני-הטוחים את המקום המשוער של הפגיעות, מכריחים ע"י כך את המ"כים והמ"מים לבצע תיקוני-אש לשם השגת יעילות-אש גדולה ביותר. נתונים: "חי"ר האויב נסוג באבידות לתוך היער".

המ"מ מצוה לתפוס עמדות-חליפין.

בדיקת השופטים: האם מבוצעת החלפת העמדות תוך כדי חיפוי הדדי; האם מאבטחת מחצית המחלקה עד שנושאי-הגייסות הנותרים שוב מוכנים לפתיחת אש. יציאה מהעמדות לאחור, כניסה מוסתרת לעמדת-חליפין. נשק-הסיפון יבלוט רק במידה הדרושה למתן אש מעל המחסה. חלוקת גזרות-תצפית, קשר.

נתוני בקרה: רק הגיעו נושאי-הגייסות המשוריינים לעמדות-החליפין ומנחתת אש

ארטילרית אויב על העמדות הקודמות, ובו־בזמן מגיח האויב מחדש מתוך היער : בראש 15—10 טנקים וביניהם לפחות פלוגת חי"ר אחת.

המ"מ פוקד על פתיחת-אש. מח' טנקים יורה אל טנקי האויב ונושאי-הגייסות בנושק-הסיפון שלהם אל החי"ר ; קציני-תצפית-קדמי מוריד אש ארטילרית על גל ההתקפה של האויב. אויב : 4 נושאי-גייסות משוריינים, מח' רמני-שריון בהתקפה רגלית.

בדיקת השופטים : ניהול קרב-האש, ריכוז נשק-הסיפון והמקלעים לשם הגדלת ההשפעה על המטרה. המקלעים, על הקרקע, מחליפים עמדות כמו נושאי-הגייסות, כדי לביים כוח גדול יותר. בכל פעם יש לירות מעמדות חדשות.

נתוני מנהל התרגיל : טנקי האויב פורצים בנוסיעה מהירה לעבר הטנקים שלנו, אחדים נפגעים ומשתתקים. הטנקים שלנו נסוגים אל מעבר לגבעה לעמדות-מארב ונלחמים באויב מטוח קצר ביותר כשהוא מתגלה מעל לקו הרכס.

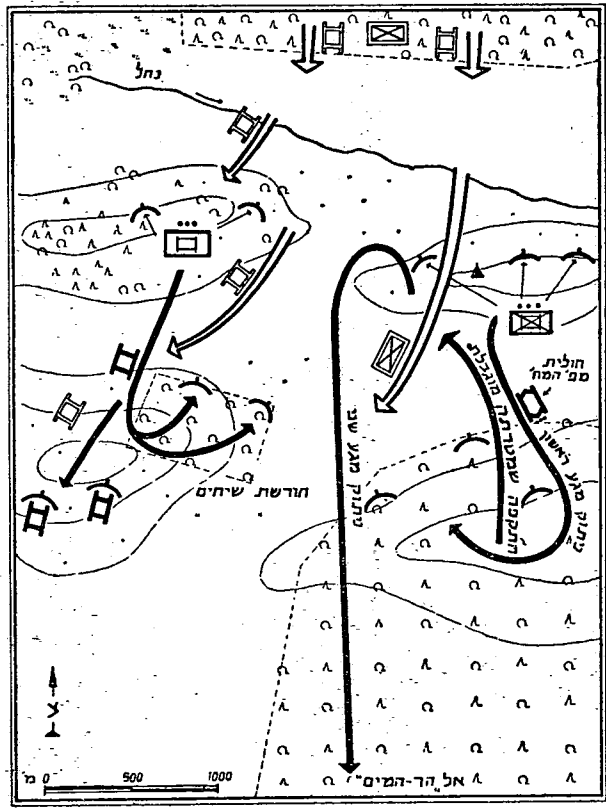
מחצית הטנקים שלו בוערת לפני שהוא מצליח להשמיד טנקים שלנו, והנותרים נפגעים בנוסיעתם. חי"ר האויב התקרב עד 400 מ' בקפיצות בודדות מחופות. מ"מ משדר לקציני-תצפית-קדמי : "...עשן על שפת היער, אני אתקוף "רכוב" את חי"ר האויב". כאשר ענני העשן הראשונים מונעים את הראות מתוך היער, בו נמצאים — לפי השערת המ"מ — כוחות שריון נוספים. משדר המ"מ למכ"ים : "...התקפה על חי"ר האויב — שרשרת — נוער". נושאי-הגייסות מונקים בחזית רחבה מתוך העמדה, עולים על האויב כשהם יורים במקלעים ורובי-סער (נשק-הסיפון חוסך תחמושת, כי יתר כלי-הנשק מספיקים עתה). רמני-השריון מטילים רימוני-יד, נושאי-הגייסות דורסים את האויב בנוסיעת שתי וערב. להבירורים מגבירים את ההשפעה נגד אויב עיקש מאחורי מחסה.

נתוני מנהל התרגיל : הת-קפת האויב נשברה. מח' רמני-השריון נסוגה מיד אל אחורי הרכס וממתינה להתקפה חדשה. נתוני בקרה (לאחר שהמח-לקה מוכנה שוב לקרב-אש) : "התקפת אויב מחודשת מחצי-ימין, 30 טנקים עם חי"ר "רכוב", אחריהם חי"ר "ברגל", בחזית רחבה. מסביבך יורדת אש אר-טילרית".

מ"מ משדר לפלוגה : "...משפת-היער לפנינו — 1200 — התקפת אויב של 30 טנקים, כוחות חי"ר חזקים עם סיוע ארטילרי...".

נתוני מנהל התרגיל (תשובת הפלוגה) : "...נתק מגע מיד לאחר שהאויב יצלח את הנחל — מח' מס' 2 ו-3 מחפות".

מ"מ רמני-שריון ומ"מ טנקים נדברים ביניהם בדבר ניתוק ה-מגע. הראשונה תצא מח' הטנקים לכיוון חורשת-השיחים ותתארגן

לחיפוי כדי לקלוט את נושאי־הגייסות היותר־מהירים מימינה*). משם יוסיף להתנהל קרב ההדיפה. בינתיים נמשך קרב־האש נגד האויב המתקדם כפי שתואר לעיל. כאשר הגיעו טנקי האויב לנחל מנתקים הטנקים שלנו מגע. מ"מ רמני־השריון מנחית ע"י קצינ'תצפית־קדמי עשן לפני הטנקים התוקפים; אלה נעצרים (העשן נספג לתוך הטנקים ומסכן את הצותים). לאחר תשדורת מ"מ טנקים: — „חיפוי־האש מוכן” — נסוגים גם נושאי־הגייסות ותופסים

עמדות חדשות.

בדיקת הטופטים: ביצוע ניתוק המגע, אבטחה הדדית, 2 נושאי־גייסות נשארים מוסתרים בעמדות־אש, שנים נוסעים במהירות לאחור, קולטים את הראשונים ותוזר חלילה עד תפיסת השטח בו יופעלו מחדש. אם יש זמן לכך, מניחים רמני־השריון מוקשים אחדים בנתיב ההתקדמות המשוער של האויב.

כאשר טנקי האויב עוברים את הרכס, פותחים הטנקים שלנו באש, נושאי־הגייסות שותקים כי הטוח גדול מדי.

נתוני מנהל התרגיל: בלוחמת שריון־בשריון מפסיד האויב כמעט את מחצית שריוניו, כי הוא מתקרב במגולה אל עמדות מוסתרות; גם 2 טנקים שלנו חוטפים פגיעות ישירות ומשתתקים. השאר נסוג אל מאחורי קפלה־הקרקע משמאל לנושאי־הגייסות כשריוני האויב בעקבותיהם.

תשדורת מהפלוגה: „...רמני־שריון ופלי' טנקים תוקפים אויב באיגוף ימני והודפים אותו אל מעבר לגבעות לפנינו. התחלת ההתקפה — בעוד 5 דקות עם מכת־אש ארטילרית. לאחר השגת משימת ההתקפה — ניתוק מגע במהלך אחד עד לקו „הר־המים” (2 ק"מ מאחורי העמדה הנוכחית)“.

לאחר פתיחת האש הארטילרית יוצאים נושאי־הגייסות להתקפה כמתואר בחלק הראשון. מח' טנקים נלחמת בטנקי האויב מאחורי קפלה־הקרקע. נושאי־הגייסות מגיעים אל העמדה הקודמת ורודפים באש מרוכות של כל כלי־הנשק את האויב הנסוג בבהלה. תשדורת המ"מ לפלוגה: „...היעד בידי, מנתק מגע בהתאם לפקודה“.

נתוני מנהל התרגיל: ע"י התקפה זו שמטרתה מוגבלת, עורער האויב באופן ניכר וכווה־ההלם שלו נחלש. כיון שנאלץ להפעיל מחדש את סיוריו הושג רוח־זמן, כך שיחידת ההשהיה יכולה להיערך בקו „הר־המים” ללא הפרעות. מח' מס' 3 מסיירת ומאבטחת לעבר האויב ושומרת מגע עמו.

נושאי־הגייסות נוסעים בתבנית רחבה לאחור עד לקו „הר־המים“.

*) תפיסה זו ראויה לתשומת לב!

